Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрация и Експедиция пôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакция пôдъ ч. 4 улиця св. Антонього.

Письма приймають ся лишь франкованѝ.

Рекламацiи неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администрации „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинциі:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поди́ноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 59. Четвергъ 14 (26) Марта 1891. Рôкъ I.

Переглядъ политичный.

Пару днѣвъ тому згадали мы о манифестѣ, якій выдавъ царь до Финляндцѣвъ, запоручаючи имъ пошанованье ихъ правъ и конституции. Рôвночасно, зволивъ царь всемилостивѣйше дати доказъ правды слôвъ манифесту того. Пôсля найновѣйшого розпорядженя министра Побѣдоносцева мають тамъ у всѣхъ школахъ пôдданыхъ св. Синодови дѣти безъ рôжницѣ вѣроисповѣданя учити ся религіи схизматицкои, не выимаючи и дѣтей лютераньскихъ. Тѝ не дôстануть свѣдоцтва школьного и залежныхъ ôдъ тогожь пôльгъ войсковыхъ, котрѝ не зложать испыту зъ религіи схизматицкои. Не знаемо, якъ прiймуть розпорядженье се численнѝ финляндскѝ льотераньскѝ громады.

Ôдъ довшого часу, чимъ разъ то новѝ указы обмежують права жидôвъ россійскихъ и роблять зъ нихъ найбôльше упослѣдженну касту населеня россійскои державы. Ось теперь знову выдавъ губернаторъ мѣста Петербурга указъ, силою котрого не вôльно жидамъ спродавати инших ъ товарôвъ, крôмъ тыхъ, котрѝ суть ихъ власного выробу. Выступаючѝ противъ того мають бути безпроволочно выгнанѝ, а рѣчи, котрыми торговали, мають бути сконфискованѝ.

Або и другій примѣръ. Властителѣ домôвъ въ Кієвѣ внесли поданье о дозволенье замешканя жидамъ прибувшимъ на ярмарокъ до Кієва въ домахъ христіяньскихъ. Просьба ихъ зôстала ôдкинена. Факты сѝ суть найновѣйшѝ, котрѝ певно выкличуть нове обуренье жидово-европейскои прасы. Невходимо въ то, добре чи зле робить правительство россійске утискаючи жидôвъ, рѣчь бо не дасть ся рѣшити однымъ словомъ. Жиды користаючи зъ темноты людности россійскои, розгостили ся въ России на добре и мало помалу обняли все въ свои руки, стали правдивою бѣдою для России. Правительство россійске не перебираюче въ средствахъ, постановило зарадити радикально злому и де може гонить и тисне жидôвъ.

Насъ не обходила бы справа тота, єслибы не то, що при загальнôй еміграціи жидôвъ зъ России, значный ихъ процентъ осѣдає въ Галичинѣ, а не маючи иншого способу житя, мусить звычайною дорого шахрайствомъ дбати про себе. Поневôльно одже выходить се на нашу некорисîть.

Длятого то зъ вдоволеньемъ повиннѝ приняти мы вѣсть, що богатѝ жиды россійскѝ закупують въ Палестинѣ землю, въ котрôй хотять населити жидôвъ и наклонити ихъ до працѣ около рôлѣ. Чи удасть ся имъ рѣчь тота, се пытанье велике, однакъ, бодай на часъ пробы, увôльненѝ будемо ôдъ наплыву до насъ жидôвъ россійскихъ.

Велика княжна Єлисавета Феодорôвна, жена брата царского, а новоименованого губернатора Москвы Сергія приняла православіє. Вѣсть та выдала ся всѣмъ дуже дивною, бо́жь рѣчею певною, що княжна передъ вѣнчаньемъ не хотѣла въ жаденъ спосôбъ змѣнити, вѣроисповѣданя свого и всегда выступала яко ревна протестантка. Хотяй праса россійска пôднесла то, що княжна приняла православіє доброохотно, то однакъ загальна опинія голосить, себѣ-то бы для взглядôвъ политичныхъ приневолено княжну до змѣны религіи. Все то само, що переходъ сей на православіє мавъ мѣсце рôвночасно зъ именованьемъ кн. Сергія губернаторомъ Москвы показує, що межи однымъ а другимъ фактомъ заходить конечно якась звязь. Загадка не тяжка до розвязаня. Москва єсть осередкомъ православія, а людность єи єсть надзвычайно фанатична въ справахъ вѣры, положенье одже князя Сергія, єслибы жена єго була протестанткою, булобы не найлѣпше и заразомъ не удалобы ся єму сповнити великои задачи зреформованя Москвы, розпущенои тôлькольѣтнымъ правленьемъ кн. Долгорукова. Впрочѣмъ не велика се рôжниця, православіє, чи протестантизмъ, бо де ходить о политику, все то одно России.

Не знати о скôлько правдива єсть вѣсть, подана пôвурядовымъ *Nemzet*-омъ, що реєнтъ Ристичь и президентъ министрôвъ Пасичь предложили Миланови и Наталіи до пôдписаня актъ, пôсля котрого обоимъ не буде вôльно приѣжджати до Сербіи, ажь до повнолѣтности короля Александра. Що до розводу короля, то той бувъ бы урегульованый митрополитомъ. Въ разѣ слабости кн. Александра вôльно булобы кн. Милянови ôдвѣдати єго въ Сербіи.

Актъ сей мае бути затердженый скупщиною. Чи згодить ся добровôльно на се Наталія, рѣчь сумнительна. Власне теперь рѣшила ся она внести до синоду справу свою розводу, яко несправедливу и неоправдану.

Благотворнѝ дѣла
въ ôднесеню до національного пытаня въ Галичинѣ.

(Конець.)

Чи доброчинность повинна мати характеръ національный и служити яко средство

Смерть Хмельницкого.

(Урывокъ.)

Смеркає, — и чорна залягла темниця.
Крôзь мраки чуть мрѣє Вкраиньска землиця —
Въ туманы сповившись весь свѣтъ дыше тихо,
Чуває лишь горе, не спить тôльки лихо.

По синихъ генъ филяхъ небесного моря,
Мовъ золотый лебедь, — князь того просторя,
Плыве мѣсяць ясный, и десь тамъ зъ высока
На землю, на нашу зиркає зъ пôдъ ока.
То пѣсню зачувши въ садокъ мовчки гляне,
Побачить, чіє тамъ серденько такъ вяне,
То за русалками, де луги, островы,
На зустрѣчь ся квапить, гонитись готовый.
Жменъ повну то срѣбла, то золота кине,
Подражнить ся хвильку съ дѣвами, тай лине:
Вже спѣшить ся дальше, скорѣйше въ дорогу,
И тихо знову, мрачно въ Днѣпровôмъ розлогу.
Гей! Ночє степова, уквѣтчана цвѣтомъ,
Сіяюча неба чудеснымъ блакитомъ.
А тиха, солодка, иначе та мати,
Що сходить зъ за свѣта дитя присыпляти;
Кто тебе не бачивъ, на долю най лає.
Що красы ôнъ зъ роду не знавъ и не знає.
Чи я тебе коли въ далекôй чужинѣ
Во снѣ хоть побачу, чарôвна княгине?
Колижь збувши зъ серця грызучои туги,
Учую, якъ въ далѣ шумять нашѝ луги,
Якъ гень-тамъ надъ степомъ мовь надъ сиротою
Вкраиньская наша нôчь плаче росою....

Землице ты наша преславна, завидна,
Змучена, бездольна и марна и бѣдна —
Якъ тая княгиня, про котру у сказцѣ
Розказують люде, що въ змѣєвôй власти
Цѣлый вѣкъ проспала, вѣдьмакомъ заклята;
Такъ ты туманами мрачными обнята,
Несвѣдома горя свого и неволѣ
Дрѣмлючи чекаешь щаслившои долѣ.
Коли-жь ты проснувшись зацвѣтешь красою,
Коли-жь князь твôй лицарь станє предъ тобою?...
Смеркає, и въ мрацѣ здає ся безъ мала,
Що земля ся зъ небомъ на вѣкъ повѣнчала,
Такъ просторь ставъ ясный, прозрачный а синій,
Такъ свѣтъ весь потонувъ въ блакитôвъ глубинѣ.
И любо та мило, просторно, широко,
Где стопа пристане, где споглянє око,
И крилець лишь тôльки дождати ся треба,
Щобъ въ нôчку такую летѣти до неба.

Якъ во снѣ чарôвнôмъ, где спочне зôрниця,
Скрôзь цвѣты, блакиты и чаръ тобѣ снить ся,
Збудишь ся, щобъ тугу до серця прижати
И глянувши въ небо знова горювати.

Нема тои ночи щобъ горе приспала,
Нема тои силы, щобъ лихо вздержала,
Хоть весь свѣтъ красою докола сіє,
Тишину спокôю лишь природа знає.
А у людскихъ грудяхъ невтомимѝ страсти
Однôй лишь могильнôй покорить ся власти.
Не вмовкли ще доси рыданя розпуки,
Не втихли проклоны не втомились руки,
Луны ôдъ пожарôвъ горять ще до нынѣ
И кровь мовь рѣкою плыне въ Украинѣ.

. . . .

А по надъ руины и по надъ курганы,
Дымный туманъ стелить жалôбнѝ сарвары.

. . . .

Якаяжь тутъ сила нечиста ґуляла,
Що тôлько народа зô свѣта зôгнала?
Якаяжь се туча, яке люте горе,
Зелене, цвѣтуче, розбурило море?
И цѣлу смѣючусь недавно краину
Розмело, мовь вѣхоръ пушисту царину.
Чи за грѣхи тяжкѝ сердитый гнѣвъ Божій,
Голодомъ пôмстує на дѣти негожѝ?
Чи кровавымъ плахтемъ вѣючи горою,
Пройшла дѣва мору легкою стопою?
Чи татаръ проклятый, собачои вѣры,
Встеливъ за собою попѣлъ та могилы?
Бо десь и хуторôвъ и садôвъ не стало,
Все щезло, иначе въ землю ся запало,
И люде змарнѣли, якъ тіи комахи,
Хоть тутъ и ослѣпни, дивлячись на шляхи,
Хоть гукай, якъ въ лѣсѣ, три дни и три ночи,
Душѣ христіяньскои не побачать очи.
Шукай вѣтра въ поли, пытай ся могилы
Якіи тутъ кости пôдъ землю ся вкрыли,
Яка рука зжала кроваве се жниво,

уживане до цѣлей народнои ексклюзивности,— на се пытанье здає ся не трудно ôдповѣсти. Що має народнôсть до чеснотъ загально людскихъ? Чи голодный, або нагій, або хорый, питає, — якои народности той, що єго накормивъ, одягнувъ, порадивъ, плачучому обтеръ слезы? Онъ дякує не Русинови або Полякови— а чоловѣкови. Одже благотворнôсть повинна мати характеръ не національный, а загально людскій, або якъ кто хоче — космополитичный. Такою она и єсть, але не у насъ.

Всѣ благотворнѝ заведеня въ Галичинѣ, а єсть ихъ не мало, котрымъ починъ дали Поляки и при ихъ помочи утримують ся, не мають характеру національнои выключности але ôдчиняють свои двери для всѣхъ, чи то Полякъ, чи Русинъ, чи Нѣмець, а навѣть для жидôвъ декотрѝ дають притуловиско. Чи то возьмемо, такѝ охоронки, чи товариство похоронне св. Іосифа зъ Ариматеи, чи дôмъ труда, чи дôмъ убогихъ, чи конференціи св. Винкентія а Паульо, не згадуючи вже про фундацію дроговыжскý, закладъ неулѣчимыхъ, товариство надъ увôльнеными вязнями, стипендіи для ученикôвъ, и многѝ многѝ иншѝ: всѣ тѝ заведеня не тôлько не ôдганяють Русинôвъ, але зъ рôвнымъ чоловѣколюбіємъ приймають и спомагають ихъ якъ и другихъ. А цѣкава рѣчь бы була переглянути списы членôвъ тыхъ добротворныхъ товариствъ. Мы, щосьмо декотрѝ переглядали, зъ встыдомъ признаємо ся, що на сто членôвъ, ледво одно або два назвиска були рускѝ.

Чую вже той закидъ, якій зробить не одинъ читатель:

— Поляки мають грошѣ, они мають шляхту, они богатѝ, — най дають, — мы бѣднѝ не маємо зъ ôдки.

Поминувши тое, що сей закидъ опонентови ôдбирає право ворогованя на Полякôвъ, ôнъ ще и зъ иншои стороны несправедливый. Єсли бо трудно намъ якось признати Полякамъ яко такимъ, благороднôсть чувствъ и добротворнôсть безъ нѣякихъ заднихъ мыслей або національныхъ рахункôвъ, то бодай яко людямъ признаймо тѝ прикметы, щобы закидъ сей не обернувъ ся противъ насъ самыхъ.

Єсли бы они не зъ чистого чувства христіяньского милосердія а зъ національного шовинизму давали на благотворнѝ заведеня, то хто бы имъ заборонивъ пôйти за нашимъ примѣромъ, та надъ основанымъ заведеньемъ написати: „Польска охронка“ „польскій дôмъ працѣ“ „польскій закладъ неулѣчимыхъ“ и т. и. взборонюючи до нихъ приступу Русинамъ?

А мы однакъ такъ робимо.

Закладаємо напримѣръ бурсу и пишемо що то „Руска бурса“ до котрои хранъ Боже дôстати ся Полякови. Складаємо ся на стипендію для ученика, але ставляємо при тôмъ условіє, що сей ученикъ мусить бути Русинъ. Треба намъ въ Перемышли дѣвочого воспиталища, збираємо на ту цѣль грошѣ, польскими ôдозвами штурмуємо до милосердія Полякôвъ, а потôмъ тое воспиталище робимо выключно рускимъ до котрого польцѣ латиньского обряду приступу не ма.

Однымъ словомъ національна выключнôстъ на тôмъ навѣть поли у насъ передъ всѣмъ, така, що при чеснотахъ и благотворности выключно рускихъ, мы бы хотѣли може ще ôсôбного руского Іисуса Христа, котрый бы намъ на рускій ладъ за нашѝ добрѝ дѣла плативъ. Коли вже о тôмъ предметѣ мова, то хоть якъ болить серце и лиця паленѣють, згадаймо и за се.

Другій рôкъ тому заносило ся на голодъ. Крикъ по газетахъ зôрвавъ ся може бôльшій якъ було треба, завязавъ ся комитетъ ратунковый, котрый до вспôвудѣлу въ своихъ трудахъ запросивъ и Русинôвъ. Здавало бы ся, що таке загальне нещастье на цѣлый край для ôдверненя котрого потреба сполученои акціи всѣхъ, що оно дасть забути про народностну емуляцію.

Дежь тамъ. Мы и въ тôмъ не спроневѣрили ся нашôй спеціяльности. Завязали собѣ свôй окремый рускій голодовый комитетъ, для ратованя самыхъ лише Русинôвъ, якъ бы голодъ и нужда знали народности, и були осôбнѝ для насъ а иншѝ для другихъ. Тѝ, котрѝ аранжували тую окремѣшнôсть благотворну, знали добре, чому се робили, але мы про те не хочемо згадувати. Лѣпше укажѣмо на се, якъ тѝ рѣчи дѣють ся межи людьми. Тамтого року въ Чехахъ була страшна повѣнь, котра много людей довела до нужды. Хочь межи Чехами а Нѣмцями тамъ, політичнѝ невзгоды не малѝ, всежь таки середъ загального нещастія притихли. Всѣ подивляли якъ тѝ Нѣмцѣ забувши все зло якого ôдъ Чехôвъ дознали, чимъ хто мôгъ ратувавъ бѣдныхъ, не пытаючи кто ôнъ.

Такъ ся дѣє на цѣлôмъ свѣтѣ де ще серця огрѣтѝ христіянскимъ братолюбіємъ. Благотворнôсть, то одна зъ точокъ, на котрôй всѣ зôйти ся и порозумѣти могутъ, а яко ще єдинокровнѝ и єдиновѣрнѝ, зôйти ся повиннѝ. Инаҷе, поганьска ексклюзивнôсть пережре и попсує всѣ серця, затроить ихъ ненавистєю, що въ першимъ рядѣ самому такъ ненавидячому народови принесе шкоду.

Въ справѣ куренды
Є. Е. Архієпископа о. л. Моравского
що до будовы новыхъ костелôвъ.

Потребы духовнѝ вѣрныхъ лат. обряду, спонукали львôвского архієпископа до выданя куренды, въ котрôй духовеньство и вѣрнѝ завзываютъ ся до ставляня новыхъ костелôвъ и каплиць филіяльныхъ, особенно въ тыхъ мѣсцевостяхъ, котрѝ будучи надто ôддаленѝ ôдъ парохіяльныхъ храмôвъ, поносять зъ тои причины духовный ущербъ.

Рѣчь зовсѣмъ природна, а навѣть потѣшаюча зô становища церковного. А однакъ найшли ся у насъ такѝ, котрымъ рѣчь та не припала до вподобы. Що она выкликала зô стороны рускои прасы, такъ твердого якъ и мягкого закала, неприличнѝ на сей тематъ ôклики, тому годѣ дивувати ся, знаючи, якъ та праса часто и на цѣлôмъ шукає дѣры. Такихъ окликôвъ не бере ся въ рахунокъ. Намъ тутъ ходить лише о тыхъ Русинôвъ, котрѝ безъ глубшого застановленя ся, мають щось противъ будованю новыхъ домôвъ Божихъ, для того, що они не рускѝ, а латиньскѝ. — Мы боимо ся, кажуть, чи не вымѣреный сей крокъ къ тому, щобы лятинизувати и полячити Русинôвъ. Лѣпше бы и не выдавати ся намъ зъ такою бозняею, намъ, будучимъ тутъ въ бôльшости и маючимъ що село свою церковь. Выглядає бо се такъ, якъ бы мы своєй народностнôй ôдпорности, своєй культурнôй силѣ, не довѣряли.

Єсли насъ доси не хотѣли Поляки спольщити та златинизовати, то певно не захочуть того на даль — и не зможуть. Добре, якъ сами не зрущать ся. А єсли для захованя свого обряду и народности межи русинами хочуть будовати костелы, най будують зъ Богомъ.

Може, тымъ зменшить ся тая здичилôсть яка мѣсцями проявлює ся межи народомъ, може тѝ костелы помогуть и намъ подвигнути моральнôсть нашого народу.

Най притихне посварка о се; кто? якъ? чимъ? хоче ратувати народъ ôдъ безвѣрія, котре и тутъ вже начинають щипити незванѝ апостолы радикализму, але сполучеными силами всѣ, безъ рôжницѣ народности и обряду, берѣмъ ся за дѣло.

Въ Цареградѣ кипѣла борба межи греками и латинниками, разомъ зъ борбою межи греческимъ духовеньствомъ о форму колпакôвъ, саме тогди, коли Турки таранами товкли о стѣны мѣста. Не диво, про те, що Турки Цареградъ взяли и не мудрыхъ борцѣвъ погодили въ однôй калюжѣ крови.

Они тобѣ скажуть, скажуть — дивъ надъ диво —
Не жахай ся, слухай: — стогнъ зъ глубинъ [кургана
Несе ся жалôбный: „Воля атамана!“
И котить ся гомôнъ по Днѣпровôй филѣ,
За семи рѣки, за тысячнѝ милѣ
Де Чорное море, лиманъ куялницкій —
Сатана регоче: „Хмельницкій... Хмельницкій...!“
Атаманъ преславный цѣлои Вкраины,
Ворогъ невтомимый ляцкои гадины,
Якъ судья безпечный, якъ клятва могучій,
Страшнѣйшій ôдъ грому, ôдъ чорнои тучи,
Мститель кривдъ народа, сильный мовъ титаны,
Въ кôнци, рабъ московскій и царскій пôдданый...

Панъ згарищь и трупôвъ, владыка руины
Хмельницкій спаситель и катъ Украины,
Запертый въ Чегринѣ, сумный та сердитый,
Щось важить, мѣркує, чи пôмсты не сытый?
Чи знова лагодить яку нову зраду?
Бо слова нѣкому не дасть, нѣ погляду,
И приступу трудно добить ся до него
Щось буде, ой буде, а певне щось злого;
На небѣ мигочуть яснѝ зôрницѣ,
Нôчь тиха залягла довкола землицѣ,
Тôлько надъ Чегриномъ стоять чорнѝ хмары,
Тôлько надъ Чегриномъ громовѝ удары
Воркочуть и думку заводять о злобѣ,
Чогось важко въ серцю и сумно,—якъ въ гробѣ.
Люде збились въ купу и самѝ не знають,
Чого тутъ зôйшли ся, чогось дожидають, —
А въ горѣ надъ ними, чорный воронъ краче,
А хмара надъ ними дрôбнымъ дощемъ плаче,
И зъ вѣтромъ несучись, вѣстонька лѣтає,
Що ся зъ козаками атаманъ прощає....

Въ кôмнатѣ, прибранôй въ опоны добычнѝ,
Въ турецкѝ макаты и збруѣ розличнѝ,
Лежить панъ Хмельницкій. Споглянувши зразу
Сказавъ бысь, що лицарь выкованый зъ глазу
Спить тутки сномъ вѣчнымъ, колибъ не те око
Кроваве, безсонне, розкрыте широко,
Где страсти всѣ серця, всѣ душевнѝ муки
Зôбрались въ чутьє лишь безмѣрнôй розпуки,
Що давить грудь старця, якъ осельный камѣнь,
Що душу зъѣдає, якъ огневый пламень,
А серце безсильнымъ жалемъ роздирає....

На коминѣ тихо огонь догасає,
То пыхне, то стихне, займе ся лучиво,
И пламенемъ яснымъ пôдôйме ся живо,
Засьяє луною на цѣлу свѣтлицю,
Заискрить на збруяхъ, прослизнесь по лицю
Блѣдôмъ Атамана и, якъ бы зъ тревоги
Зôстрѣтившись зъ смертію, наверне зъ дороги;
Вже змрочившись дымомъ чуть въ попелѣ мрѣє,
То блыснѐ, то згасне, нѣ свѣтить, нѣ грѣє,
Зъ за чорнои тôльки, зъ за дымнои хмары
Мигкотять червонѝ вуглѣвъ недогары,
Мовъ вовчи слѣпя. Зъ безсоннои зѣрницѣ
Козацкои знати, що въ мрачнôй свѣтлицѣ
Зôбрались на раду, въ тревожнôй годинѣ,
Бо.... смерть Атамана, то смерть Украинѣ.

Що буде? якъ буде? одинъ то Богъ знає!
А люде? якъ люде. — Той зъ горя дрѣмає,
Сей люльку закурить, а иншій про битвы,
Про славу мѣркує, тамъ шепчуть молитвы,
А кождый тревожный наслухує пильно,
Чи Гетманъ ще дыше, чи мучить ся сильно,
Бо хоть очайдушамъ тымъ свѣтъ весь байдуже,
Протое жаль батька, и морить сонъ дуже.

Змагає ся туча! Средъ бурѣ стонаня,
Средъ свисту вѣхуры, годины конаня
Плывуть десь у вѣчнôсть сумнымъ хороводомъ,
Неначе минута здає ся тутъ годомъ,
А нôчь безконечна — якъ сонъ замогильный!
Разъ по разъ грôмъ вдарить; звукъ довгій и [сильный
Воркне, розведе ся, сказавъ-бысь, у поли
Козацкіи сотнѣ гуляють до волѣ.
За каждымъ ударомъ небесного грому
Здригне ся Хмельницкій; по лици блѣдому
Мигне блискавиця и трупъ атамана
Оживить на хвилю — мовь сила обмана.
Вѣдай середъ тучѣ и громôвъ музыки,
Гарматы приснились, чи молойцѣвъ крики,
Бо отъ, отъ, здає ся, що двигне ся, встане,
Зъ пôдъ зморщеныхъ бровей зновъ бѣсомъ [спогляне.
И бачишь средъ блыскôвъ, якъ скрѣе булава
И чуєшь гримучій крикъ: „Гетману слава!...“

(Дальше буде.)

Часть господарска.

Весна приходить а зъ нею зближае ся, початокъ огнêвъ, якѝ кождого року не минають майже жадного села. Рокъ въ рôкъ привыкли мы вже до численныхъ вѣстей о пожежахъ, що стало ся оно для насъ хлѣбомъ насущнымъ. А прецѣнь, если тôлько огнêвъ у насъ, то можна смѣло сказати, що причиною того мы самѝ, наша неосторожнôсть.

Огонь въ часѣ жнивъ дасть ся скорше вытолковати, но частѝ огнѣ порою весняною, де всегда причиною неосторожнôсть, то рѣчь непростима. Трохи догляду, а огнѣ дадуть ся усунути дуже легко. Тому то старанѣемъ всѣхъ повинно бути, щобы въ часѣ робôтъ весняныхъ давати найбôльшій наглядъ на дѣти, не лишати огня въ хатѣ, не лишати сѣрки. Начальники громадъ повиннѝ остро перестерѣгати приказу, щобы въ селѣ и на обôйстяхъ не куривъ никто люльки, господарѣ повиннѝ уважати, щобы наймиты и молодѣжь не курили цигаръ по стодолахъ и стайняхъ. Єсли схочемо заховувати ось сѝ перестороги, рѣчею певною, що не буде тôлько огнêвъ, не буде тôлько на насъ ôдвѣчальности. Перестōрога ся на часѣ, лишень не забуваймо на ню.

И другои перестороги не завадить подати. Якъ лишень потеплѣе трошка, зô стрѣхи зачне зъ легонька капати, не вдержишь вже дѣтей въ хатѣ. Оно не булобы зле и дѣтямъ, котрѝ цѣлу зиму перебували за печою, перевѣтрити ся, но въ тôмъ труднôсть, що вѣтрять ся они ажь за богато и то босѝ, легонько одѣтѝ, зъ ôдкрытою головою. Уважаймо, що весняне тепло дуже здрадливе, що земля вохка найнездоровша и воздухъ хоть якъ здае ся легкій и теплый, мѣстить въ собѣ найбôльше причинъ слабостей. Зъ ôдси и йде оно, що зъ весною мруть такъ дѣти, що слабôсть йде за слабôстію. А виннѝ тому таки по правдѣ сказавши самѝ мамы, котрѝ не повиннѝ пускати дѣтей босыхъ на дворъ, поки не потеплѣе и не обсохне цѣлкомъ. А єсли вже пускаемо, то треба бы для дѣточокъ постарати ся о чоботята и теплѣйшу одежину. Господи, скажете, такъ на переднôвку не ма що дѣтямъ въ губу вложити, а ту купуй ще чоботы? Чувъ я то неразъ, а все одно кажу:

Кобы зôбрати всѣ крайцарики, котрѝ йдуть марно, всѣ могорочики и всѣ тѝ, що пють ся на „безголовье“, то гадаю, що сталобы и на чоботки, и на свитку и шапку для дитины. Крайцарь котить ся, малый бувъ, не ма, Господи, не велика сума, но щобы мѣрку до мѣрки, а крайцаръ до крайцара, то сума взросне и зъ крайцаря будуть грошѣ. Я робивъ такъ и доробивъ ся славити Бога зъ нѣчого тôлько, що и менѣ и дѣтямъ стане, можуть и другѝ робити.

Тотѝ двѣ рады приймѣть любі братя газды и газдынѣ, дасть Богъ, напишу вамъ еще часами де що, а напишу таки на нашъ хлопскій ладъ, може скорше прійме ся.

Господарь.

Кроника.

— **Въ Берлинѣ** ôдбуло ся передвчера торжественне положенье угольного каменя пôдъ будову церкви присвященои памяти цѣсаря Вильгельма. Присутнѝ були обое цѣсарство, князь баденьскій зъ жѣнкою, канцльеръ Каприви, министры, гр. Мольтке, генералиця, духовеньство и репрезентанты всякихъ властей.

— **Пôсля найновѣйшихъ вѣдомостей** мавъ помертя кн. Напольеонъ, поминувши цѣлковито въ завѣщаню свого сына Виктора, всѣ фамилійнѝ права и документа переходять на рѣчь молодшого сына, Людвика, остаючого въ арміи россійскôй.

— **Князь орлеаньскій** той самъ, котрый недавно по короткôмъ побутѣ мусѣвъ винести ся зъ Петербурга, зробивъ на днихъ досыть непріемного фигля дворови россійскому. Пôдъ чужимъ именемъ прибувъ до Петербурга, щобы ôдвѣдати тамъ одну зъ акторокъ театральныхъ. Пôдчасъ одного изъ представлень однакъ въ театрѣ, на котрôмъ бувъ цѣлый дворъ, одна зъ княгинь спôзнала молодого князя: запрошеный до льожи мусѣвъ ся князь смѣяти разомъ зъ другими, но заразомъ послухати доброи рады и вынести ся зъ Петербурга.

— **Справозданье рускои бурсы стрыйскои** выказало за рôкъ 1890 слѣдуюче зôставленье касове.

I. Готôвкою. А) Доходы: 1. станъ зъ 31. XII. 1889 зр. 144·01, 2. вкладки и добров. датки 243·96, 3. чиншь зъ дому 500·—, 4. ôдсотки 57·37½, 5. за траву 15·—, 6. зликвидованѝ цѣннѝ паперы 57·32½ — Разомъ 1017·67. — Б) Розходы: 1. на потребы ученикôвъ зр. 265·60, 2. на администрацію дому 331·20, 3. друкъ справоздання 3·50, 4. вложено у касу щадничу 50·—, 5. цѣннѝ паперы 200·—. — Разомъ 850·30. — II. Въ цѣнныхъ ефектахъ: Станъ зъ 31. XII. 1889 зр. 372·32½, въ протягу року зликвидовано 57·32½, прибуло 250·—. — Тому разомъ зр. 565. — Тому представляесь станъ касы зъ днемъ 31. XII. 1890: готôвкою зр. 167·67, въ ефектахъ 565·—. — Разомъ 732·67.

Справозданье кôнчить ся слѣдуючими увагами Цифры найлутше говорять-се звѣстна рѣчь. Тому зъ залученого справоздання видно:

1. що загалъ интелиґенціи Стрыйскои и доокрестнои дуже апатично ба навѣтъ байдужно ôдносится до институціи Бурсы, такъ важнои въ житю нашôмъ суспольнôмъ.

2. що Выдѣлъ Товариства не спускавъ зъ очей потребъ нашои убогои молодежи и якъ ино заходила потреба, теплою рукою подававъ ѣй помôчь матеріяльну чи то удѣлюючи хвилевѝ грошевѝ запомоги, чи выпожичаючи зô своеи библіотеки потрѣбнѝ учебники. Сего року шкôльного, можь сказати — зробивъ Выдѣлъ першій крокъ до заснованя Бурсы: бо отсе двомъ способнымъ ученикамъ, сынамъ селянскимъ, котрѝ за для недокладного знаня польского языка перепали при вступнôмъ испытѣ до I. кл. ґимназ. вынайшовъ помешканье, нанявъ имъ инструктора и доглядае ихъ поведенье и науку.

3. Выдѣлъ перевѣвъ доконечнѝ адоптаціи коло реальности Бурсовои, котрѝ за для браку фондôвъ давнѣйше не могъ перевести. При сѣй случайности заявляе Выдѣлъ, що на послѣднихъ своихъ засѣданяхъ розбиравъ основно справу отвореня Бурсы для молодежи вже въ слѣдуючимъ рокомъ шкôльнымъ и тоту справу поставить на порядку дневнôмъ звычайныхъ загальныхъ зборôвъ, котрѝ не вдовзѣ будуть скликанѝ.

Всѣмъ Добродѣямъ, котрѝ своими датками причинились и сего року до збôльшеня фондôвъ Товариства, заявляе Выдѣлъ сердечне спаси-Бôгъ.

— **Практичне**. Берлиньске товариство лѣкарѣвъ рѣшило, щобы всѣ фѣрманы повозôвъ, належачихъ до лѣкарѣвъ носили бѣлѝ капелюхи, а то на то, щобы въ нагллôй потребѣ спôзнати повôзъ доктора.

— **Пôсля донесеня черновецкои** Gazety Polsk-ои увязнено Стефана Люндзяка, вôйта громады Буда, обвиненого о крадѣжь грошей громадскихъ.

— **Характеристичне.** Меръ однои зъ громадъ французкихъ додавъ до кодексу карного французкого осъ такій параграфъ: Зваживши, що молодѣжь замешкуюча громаду, мае звычай збирати ся на танцѣ въ недѣлю по службѣ божôй, и криками своими переполошуе курки, когуты, безроги и иншѝ звѣрята домашнѝ, що шкодить ихъ здоровлю, и страту приносить рôльництву, заказуемо въ границяхъ громады танцѣвъ въ порѣ, коли звѣрята домашнѝ спочивають.

— **Редакціи** нашôй прислано „Статутъ товариства взаимнои помочи дякôвъ церковныхъ, гр. катол. епархіи перемыскои, потверджений такъ Ординаріятомъ, якъ и ц. к. Министерствомъ справъ внутрѣшныхъ. Цѣль товариства: нести моральну и матеріяльну помôчь дякамъ; мѣжь средствами: основанье шкôлъ спѣву и вѣдомостей дякамъ потрѣбныхъ, основанье бурсъ для дякôвскихъ дѣтей, надѣлюванье запомогами вдôвъ и сирôтъ по дякахъ итд. Обширнѣйше обговоренье справы тои и розслѣдку статута лишаемо на познѣйше. Нынѣ можемо лишень заохотити дякôвъ двохъ другихъ епархій, щобы вступали въ слѣды товаришôвъ своихъ диецезіи перемыскои и старали ся спôльною организаціею такъ матеріяльно якъ и морально пôднести пôдупавшій у насъ станъ дяковскій.

Вѣсти епархіяльни.

Аеп. Львôвска.

Кан. институованый на Вербиловцѣ о. Стефанъ Городецкій увôльненый ôдъ обовязку провизоричного реґистранта канцеляріи консисторскои а на его мѣсце назначеный о. Вол. Петрушевичь, сповѣдникъ катедральный.

Кан. институованѝ оо.: Ник. Сенишинъ на Берездôвцѣ и Андр. Дольницкій на Гологоры.

Завѣдательства одержали оо.: Теод. Ковальскій въ въ Берездовець въ Покрôвцяхъ, Сим. Винявскій зъ Вишенки въ Толщевѣ, Корн. Бачиньскій, катедр. сотрудникъ въ Березовици и Ант. Сосенко зъ Гологоръ у Воли гологôрской.

Сотрудництва одержали оо.: Петро Крипякевичь при архикатедр. церкви св. Юрія у Львовѣ, Ник. Малый, новопоставленый пресвитеръ въ Кутахъ дек. олеського.

Послѣднѝ вѣсти.

Зъ Лизбоны доносять, що вѣсти о уступленю габинету опертѝ суть на певныхъ пôдставахъ. Яко нового презеса габинету подають Мартинсфера.

Заворушеня Ново-Орлеаньскѝ не уступають. Обуренье на Италійцѣвъ обняло цѣлый край. По всѣхъ мѣстахъ ôдбувають ся метинґи, на котрыхъ выголосують ся бесѣды пôдбурюючѝ народъ противо зненавидженыхъ Италійцѣвъ.

Дотеперѣшный пôборъ войсковый въ бôльшôй части краю, именно въ низшôй и вызшôй Австріи, въ Чехахъ, на Моравіи и Шлеску выпавъ дуже користно, въ першій клясѣ показало ся такъ много способныхъ до службы войсковои, що зъ клясы другои буде треба дуже мало.

Положенье финансове Сполученыхъ Станôвъ, котре до теперь представляло ся всегда дуже цвѣтуче и надвыжками своими импонувало Європѣ, змѣнило ся не до пôзнаня. Недоборъ сегорôчный вынесе тамъ що найменше 50 милионôвъ. Причиною недобору безсовѣстнôсть якого допускали ся тѝ, котрѝ близше стоять скарбу публичного.

Подорожь Парнеля по Ирляндіи скôнчила ся. Всюда витали его яко побѣдителя и спасителя, Ирляндіи. Можна сказати смѣло, що ôдзыскавъ ôнъ давну свою популярнôсть. Недостае ему лищь одного — грошей, безъ котрыхъ популярнôсть значить дуже мало.

Директоръ повѣту Танъ въ Альзаціи, дозволивъ купцямъ французкимъ зъ Масеронтъ, прибувати до Альзаціи на ярмарки безъ пашпорту. Видно, що єсть се перший шахъ до усуненя послѣдныхъ заостренъ пашпортовыхъ.

Король бельгійскій по повороте зъ Льондону заявивъ радѣ министрôвъ, що ревизія конституціи єсть конечна, и що готовъ ôнъ задекретовати розвязанье избы депутованыхъ.

Торгъ збôжемъ.

25 марта	Львôвъ	Терно-пôль	Пôдволо-чиска	Ярославъ
Пшениця	8.——8.25	7.85—8.10	7.60—8.—	8.——8.45
Жито	5.85—6.20	5.60—6.—	5.40—5.90	6.——6.35
Ячмѣнь	6.——6.75	5.25—7.—	4.85—6.50	5.75—7.25
Овесъ	6.——6.70	5.80—6.35	5.75—6.20	6.20—7.—
Горохъ	6.20—9.75	6.——9.—	6.——8.50	6.30—9.75
Выка	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Рѣпакъ	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Хмель	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Конюшина чер.	42.—52.—	42.—52.—	45.—51.—	45.—52.—
Конюшина бѣла	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Оковита	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—

Все за 100 кильо netto безъ мѣшка.

Хмель ôдъ —·— до —·— за 56 кильо.

Оковита готова за 10.000 літр. пр. loco Львôвъ одъ —·— до —·— зл.

Надôслане

Черезъ посредництво Редакціи „Народнои Часописи“ можна получити слѣдуючѝ книжки за переказомъ почтовымъ:

Библіотека Проповѣдей Томъ I. свящ. Л. Бобровича. Цѣна 1 зл. 50 кр.

Тогожь автора:

Поученье о набоженьствѣ до Сладчай. Серця Іисусового. Цѣна 15 кр.

Тогожь автора:

Святѝ Мученики. Исторична споминка зъ 3 першихъ вѣкôвъ христіяньства. Цѣна 20 кр.

Тѝ книжки могуть Всп. Священники получити за ôдправленье Службъ Божихъ.

Одвѣчательный редакторъ: Адамъ Креховецкій

АПТЕКА ПОДЪ „СРѢБНЫМЪ ОРЛОМЪ“

ЖИГМОНТА РУКЕРА

поручае

Олѣй рыбій въ двохъ родахъ, **жовтый** однократно дестилованый, дуже добре дѣлаючій противо зафлегмленя, остроти кровы, недокревности, скрофуламъ и т. д.; **бѣлый** пріятнѣйшій ôдъ першого, бо двократно чищеный диси тильованый. До набитя въ бутелькахъ по 60 и 80 кр.

Кубинъ, Брихъ и Корженьовскій

у Львовѣ,

Фабрика пьецôвъ кафлевыхъ

ôдзначена на выставахъ краєвыхъ.

Контора замовлень и выстава улиця **Лукасиньского**, ч. **6.** (площадь Castrum.

Поручають власнѝ выробы огнетревалѝ, шамотовѝ

ПЬЕЦЫ, КОМИНКИ И КУХНѢ КАФЛЕВЍ

въ гладкихъ або взôрцевыхъ кафлѣвъ, въ барвѣ бѣлои, майоликовôй, шамовôй, перловôй, брунатнôй або зеленôй.

Пєцы кафлевѝ до перенoшеня,

складанѝ въ двохъ частей, котрѝ можна кождои хвилѣ самому перенести и довôльнôмъ въ мѣсци уставити.

Ефектовнѝ украшеня огородовѝ до украшеня **кльомбôвъ** и алеи огородовыхъ якъ и намятниковъ. Приукрашеня или орнаментики терракотовѝ до будôвлѣ пôсля рысункôвъ.

Выробы нашѝ рôвнають ся цѣлкомъ выробамъ заграничнымъ, понеже працюючи черезъ кôлькананцять лѣтъ въ перворядныхъ фабрикахъ заграничныхъ, набулисьмо всесторонної практики въ тôмъ заводѣ.

Робить ся также всякѝ направы.

Ласкавѝ замовленя мѣсцевѝ и зъ провинціи выконує ся найстараннѣйше и тревало, по цѣнахъ найумѣркованьшихъ.

ALFRED RASSL,

Schlesien. Troppau, österr.

ТОРГОВЛЯ НАСѢНЯ

для лѣсоводства и земледѣльства

поручає

всякого рода насѣнье en gross и en detail

заручаючи за єто килкованье.

НАЙБÔЛЬШІЙ СКЛАДЪ

штучно выробленыхъ средствъ до справленя поля

по умѣренныхъ цѣнахъ.

Прôбки и цѣнники gratis и franco.

COGNAC

курацiйный

правдивый французскій

перворядноі фирмы Ришеръ по цѣнѣ 3.50 до 7 зр. за фляшку — высылає за послѣплатою

Льеопольдъ Лѣтыньскій,

Львôвъ, ул. Валова 14.

!! Даромъ !!

и оплачено высылаю мôй цѣнникъ **Суконъ** мужескихъ въ поученьемъ якъ мае ся самому собѣ брати мѣру — **сукно** власного выробу. Взоры и моднѝ картоны. Наймоднѣйше, найтревальше и найдешевше.

Цѣлковитѝ убраня, менжиковы, пальтоты лѣтнѝ зъ сукна и шевіоту ôдъ 10 зр. и высше. Поручательство въ тôмъ, що не ôдповѣднѝ рѣчи принимаю назадъ.

☛ Агенты всюда пошукованѝ. ☚

Фабрика суконъ мужескихъ.

KAROL BEER, Troppau, öster. Schlesien,

БРОНИСЛАВЪ ВИТКЕВИЧЪ

аптикарь у Львовѣ улиця Жолкôвска (коло заставы),

поручає выпробованѝ и за скуточнѝ узнанѝ

Пигулки зъ Гуаяколемъ

знаменитѝ въ недугахъ грудныхъ, яко презерватива наколи зайде обава сухôтъ, также въ початкахъ хоробы радикально убиваючѝ бактеріи. — Цѣна пуделка 1 злр. (Зô способомъ ужитя.)

EXCELSIOR

Средство дуже цѣнене у всѣхъ гостцевихъ терпѣняхъ именно застарѣлыхъ, объявляючихъ ся ломаньемъ костей и т. п.

Велике число узнань и подякъ, позваляє менѣ запоручити, що дешеве се домове средство лѣчить всякѝ, хотьбы застарѣлѝ зъ давныхъ лѣтъ ревматизми.

Цѣна фляшки 60 кр. в. а. (зô способомъ ужитя.)

Подяка. Вєч. п. Брониславъ Виткевичь, аптикарь у Львовѣ.

Мило менѣ переслати В. Всечестности мои найсердечнѣйшѝ слова подяки за Вашъ дѣйстно чудесный *Excelsior*. Страшнѝ терпѣня, якѝ выдержавъ я зъ каждою змѣною воздуха, довгѝ лѣта треваючѝ болѣ въ костяхъ нôгъ, котрымъ ни одна сѣрчана купѣль помогчи не могла — перестали, якъ-бы чудесною рукою ôднятѝ, по натертю кôлькохъ фляшокъ „Excelsior“-а. — Вдячнôсть моя для Васъ Пане тревати буде якъ довго жити буду, а першимъ єѣ ôдгомономъ най будуть тѝ слова моєи подяки.

Краковъ, 16 лютого 1891.

Антоній Гордыньскій.

Щоденна експедиція на провинцію за побраньемъ почтовымъ.

Прошу адресовати **В. Виткевичь**, аптикарь, Львôвъ-Пôдзамче.

Повнѝ уряджeня церковнѝ

по дешевôй цѣнѣ уставляю,

а именно:

иконастасы, ôлтари, кивоты, ôлтари процесіональнѝ, такожь **всякѝ украшенія церковнѝ** и правдиво золоченѝ. На жаданье высылаю пляны.

Чернавскій,

рѣзбярь у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Яковъ Федеръ

мѣскій лѣкарь и акушеръ

бувшій секундаріюшь общого шпиталя у Львовѣ, осѣвши въ **Устю зеленôмъ,** лѣчить всякѝ слабости въ кругъ медицины и хирургіи входячѝ.

Всякого рода

ВИНА

ЛѢЧНИЧѢ

дôстати можна кождого часу въ конторѣ

Льеопольда Лѣтыньского

у Львовѣ, при улицѣ Валовôй ч. 14.

Максимиліянъ Бешлоссъ

лѣкарь и акушеръ,

по шестилѣтной практицѣ въ публичнôмъ шпиталю лѣчитъ всякѝ хоробы входячѝ въ закресъ медицины, хирургіи и акушеріи спеціяльно же хоробы невѣстъ.

Мешкає и ординує при улици Жолкôвской ч. 29.

Мешканьцѣ Львова!

можуть хôснувати ся знаменитымъ вынаходкомъ

проф. Соксельета

МОЛОКО

стерилизоване

пôсля методы того професора, єсть найлѣпшимъ зъ штучныхъ кормôвъ для немовлятъ и заступає цѣлкомъ кормъ грудный.

Дѣти, скормленѝ тымъ молокомъ не слабують на жаднѝ слабости жолудковѝ або кишковѝ и въ загалѣ не пôдлягають такъ легко слабостямъ.

Цѣна мѣсячного кормленя 180 фляшокъ 7 зл.

Молоко коштує найменше два разы тôлько.

Проспекта и поясненя даромъ. Замовленя пріймає

Контора Льеопольда Литыньского,

у Львовѣ, при улицѣ Валовôй ч. 14 (побôчь Центральнои Каварнѣ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.